

MM
ORDINIS MEDICORVM
IN ACADEMIA VITTEBERGENSI

H. T.

DECANVS

CHRISTIANVS FRIDERICVS
NÜRNBERGERVS

MEDICINAE DOCTOR, ANATOMIAE ET BOTANICES PROFESSOR
PVBLICVS ORDINARIVS, MVSAEI ANATOMICI ET NATVRAE
CVRIOSORVM INSPECTOR, SOCIETATIS OECONO-
MICAЕ LIPSIENSIS SODALIS,

DISPVTTATIONEM IN AV-
GVRALEM MEDICAM

AD D. XV. MART. A. c1010cclxxxvii.

INDICIT

PROLVSIONE PRIMA

DE

VNGVIVM ET PILORVM SORTI
POST FATA.

ORDINIS MEDICORVM
IN ACADEMIA VITTEBERGENSI

H. T. P.
DECANVS

CHRISTIANVS FRIDERICVS
VIRNERBERGVS

MEDICINAE DOCTOR, ANATOMIAE ET ROYANVS PROFESSOR
VITTOLO-ORDINARIVS, MEDICAE ANATOMIAE ET NATVRAE
CARISQVAM DIRECTOR, SOCIETATIS OECONOMIAE
MORVM VITTOLOENSIS SOCIETATIS

DE VITTOLO VITTOLOENSIS T. IV. P. II.
CERTA RESEA SECT. II. A. II.

AD PRACT. PART. 1. OBSERVATIONES
PRACTICAE

PROPOSITIONES PRIMA

VITTOLOENSIS ET VITTOLOENSIS
POST DATA

DE VNGVIVM ET PILORVM SOLTE
POST FATA.

PARS PRIOR.

Quamuis Oeconomiae microcosmicae ipsa tandem aliquando morte nil profecto certius immineat, mirandum tamen est maximopere, quod neque futurae mortis praefagientia pericula, neque iam factae mortis signa extra omnem dubitationis aleam posita sint. Atque ita sane est. Quo enim statum corporis animalis viui a statu corporis mortui rite discernas, per plures saepe mihi crede ambages, perque plures antea in subsidium vocatas notas definiri debet. Valet etiam hic, quod vulgo abiit in prouerbium: *Cauendum sedulo, ne uni et soli signo fidas.* Absit ideoque, vt statim exanimem, vereque vita functum iudices, quem, siue totum os pallore persusum, aut membra frigore contracta stipitis instar proiectum, siue sensu carentem et motu destitutum, siue non amplius neque vocem edentem, neque trahentem spiritum, siue denique pulsus expertem conspicis. Inter omnes namque constat, adeo esse fallacia haec singula signa, vt facile possint in Alphyxia securo male imponere, et in horrendum funeris praematurni crimen praecipitare. Quae quidem res vel his ipsis temporibus nostris tam grauis omnino momenti visa est

Medico- Politicis, vt paulo accuratius in eam inquirerent, ipsamque vltro citroque expenderent. Ad cadauerosum propterea odorem illi nempe praecipue prouocant, eamque incipientis aequae putredinis ac vere factae mortis certissimum fidissimumque criterium esse vno fere omnes ore perhibent. Interim tamen putandum non est, hanc esse notam omni exceptione maiorem, cum constet, absente licet foetore et putredine ad ipsius nihilo secius mortis quoque absentiam nullam ideo valere consequentiam. Quibus adde, quod in singularibus corporis animalis partibus quaedam post fata eius occurrant phaenomena, quae huius quoque notae vim haud parum infringere videntur. Illustre scilicet huius rei exemplum vngues et pili exhibent, quos non solum post fata quam diutissime, perque plures adhuc annos, ne dicam numerosa lustra incolumes vegetosque conseruari scimus, verum etiam crescere adeo, et in longitudinem produci, secundum vulgarem fertur opinionem.

Circa vngues nimirum, quos haud ita pridem e mucro Malpighiano inter Epidermidem ipsam callosam quasi factam, eumque ipso fere conferruminatam *) in massam solidam densissimamque coacto ortum capere demonstrauimus, praeter eximiam illam, qua prae caeteris corporis animalis partibus multum illi pollent et fibrarum densitatem, et siccitatem, vt respectu vtriusque proprietatis vel ipsa durissima ossa superent, meliorem sane rationem magisque genuinam allegare non possumus. Quod si vero pili etiam in classem solidorum duriorum potius quam molliorum sint collocandi, cum laxiori, et a se inuicem magis dissoluto contextu celluloso vix ac ne vix quidem gaudeant, quamuis caeterum tenuissima tantum
fila

*) *Melcermata super digitorum vnguibus. 1786.*

fla repraesentent, certe iam propterea necessarii interitus efficiaciam eos paulo diutius eludere posse apparet. Quibus adde, quod pingui illo viscidoque sinegmate, quo in statu naturali ipsa cutis salubriter inungitur, iidem illi sint perpetuo perfusi, cui diuturnior eorum post fata perennitas tanto magis in acceptis referenda esse videtur, cum euictum sit, oleo non minus, quam balsamis magnam inesse corpora a carie praeseruandi potentiam.

Tantum autem abest, ut hos aequae atque illos a communi interitus lege prorsus immunes esse opineris, ut potius perire tandem aliquando partem utramque iure meritoque existimes. Interim tamen circa hanc quoque metamorphosin septicam insignis quaedam datur differentia, ut ungues atque pili non tam in tetrum tabum diffluant, quam potius in leue pollen, inanemque puluerem fatiscant. Quo magis vero prius hocce phaenomenon et usu et ratione egregie confirmatur, tanto profecto plures scrupuli sese obiciant, si de incremento utriusque partis post fata adhuc superstite scilicet, quaestio moueatur.

Postquam iam factum est corporis animalis quoad omnes suas partes incrementum illud, quod ad *αὐμὴν* aiunt, ut neque quoad circumferentiam siue amplitudinem, neque quoad longitudinem amplius excrescat, pilis tamen et unguibus praecipuam esse facultatem relictam, ad extremam usque senectutem perpetuo crescendi, utque praecisi semper iterum repullulent, nemo esse poterit, quem fugiat. Hancque incrementi virtutem in pilis esse praecipuam conspicuam, vel ipsae vetulae testantur, quae frequenter barbatae euadunt, quamuis tamquam puellae iuxta atque mulieres quondam imberbes extiterint. Quo usque porro in corpore animali flammula vitalis adhuc micat, eo usque singularem ipsi superesse poten-

potentiam, partes semper nouas, si quae desiderarentur, quae forte amissae fuerint, resurgendi, inter omnes constat. Hanc Medico-Philosophi recentiores *vim reproductionis* appellant, et *nisus formatini* siue *virtutis plasticae*, per vniuersum disseminatae, speciem esse perhibent.^{b)} Quotquot igitur obseruatae sunt vulnerum simplicium consolidationes, aut iacturarum substantiae redintegrationes, aut membrorum praecisorum coalitus, aut dentium bis terque quaterque factae reparationes,^{c)} aut vasorum et neruorum erosionibus antea corruptorum recuperationes,^{d)} aut ossis tibiae cariosae dissociati et excisi renouationes,^{e)} aut Scrofi denique aliarumque plurium partium restitutiones, tot mira habes exempla, hanc reproductentem in Oeconomia animali vim luculenter illustrantia, validiusque confirmantia.^{f)} An vero partibus iisdem virtus haec maiora et noua incrementa capiendi post mortem quoque sit residua, inuestigatione omnino digna esse videtur quaestio, antequam hac ipsa de re quid iudicandum sit, rite possis decernere. Secundum vulgi quidem opinionem, qui ad paradoxa quaelibet lubenter stupet, et cui vehementer arident miracula, neque improbabile neque impossibile hoc esse

b) Vid. BLUMENBACH *über den Bildungstrieb und das Zeugungsgeschäfte*. Goetting. 1780.

c) Eiusd. *Geschichte und Beschreibung der Knochen*. Goetting. 1786.

d) Vid. PETR. MADACS Dissert. *de modo regenerationis vasorum*. Wittembergae, 1770 habita. Id. MICHAELIS *über die Regeneration der Nerven*. Cassel, 1785.

e) Vid. TRILLERI Dissert. *de mira naturae solertia in reparandis damnis; quae inserta est Opusculis Medicis*. Vol. II. p. 286.

f) Vid. FRANKII DE FRANKENAV Disp. medic. *de restitutione in integrum, quae inserta est Satyris medicis*. Lips. 1722. p. 499.

esse existimatur. Qua quidem de re quid veri ipsi falsique insit, iam quaedam differere nobis est propositum.

In cadaueribus hominum pili aequae atque vngues, quod primum eorum erat sese manifestans phaenomenon, intemeratam suam tam fabricam et structuram, quam formam et figuram quam diutissime retinent, ac serotinam prae reliquis partibus experiuntur corruptionem. Postquam enim animalis machinae semel extincta est flammula vitalis, virtus illa cohaerendi ab ipsa natura creatrice implantata, qua partes scilicet inter se rite continebantur, simul perit, quo facto et liquidae et firmae partes serius ocyus in prima sua siue elementaria principia sponte resolui, inter omnes constat. Atque haec etiam illis atomis inscripta lex est, et a nisu liberandi se se a vinculis, siue compedibus quasi, quibus coercebantur, quem repulsam dicunt, dependet. His vero non obstantibus partim integra hominum et brutorum cadauera, partim singulae eorum partes siue caussis quibusdam externis accedentibus, siue variis encheiresibus et adminiculis adhibitis, satis diu quidem, ne dicam per plurima saepe saecula possunt a necessaria tali corruptela vindicari. Testantur hoc egregie non solum Mumiae, et praeparata anatomica, et alia museorum splendida cimmelia, verum etiam cadauera e sepulchrorum tumulis post multam saepe annorum seriem interpositam absque tetrae putredinis labe effossa. Quod si vero vnguibus atque pilis e caeteris eorporis animalis partibus hoc sit praecipue, et quasi per eminentiam proprium, vt licet nullum praedictorum antisepticorum adminiculorum accesserit, spontaneae nihilo secius post fata destructioni quam diutissime resistent, quaestio omnino mouetur, cuiusnam potissimum caussae singulare hoc fit adscribendum phaenomenon.

Primo

Primo quidem intuitu partim a propria particularum elementarium, nec non glutinis eadem compingentis conditione non minus quam proportione, partim a maiori auctoque gradu nifus in cohaesionem mutuum haec proficisci debere videntur. Ex quo consequitur, vt nulla possit hoc debeatque meliori ratione, aut via omnino accuratiore et compendiosiore definiri, quam per analysin chemicam. Quemadmodum autem ex analogia facili negotio poteris has ipsas partes constituentes subolere, quando v. c. examen cornu cerui chemicum ad vngues nostros, cuius vtriusque corporis adeo perfecta est conuenientia, velis transferre, ita quin per ignem nexuum modos ad vnguem demonstrare vnquam valeas, omnino dubitandum est. Et quid quaeso opus est, vt altius repetas causas, aut aliunde et operiosius conquiras eas, quae magis iam sunt in aprico positae?

Accedunt insuper historiae, a viris non sublestae sane fidei passim excitatae. Quantum nimirum primum ad vngues, ipse *Illustris* ac *Celeberrimus* HALLERVS citante scilicet, quod mireris, *Clarissimo* MAYERO retulisse dicitur, in cadauere per balsama siue vnguenta aromatica ultra ducentos et quinquaginta annos conseruato, vel vt aiunt, pollincto, toties eisdem repullulasse, quoties eorum luxuria, quod fieri debuerat quotannis, refecaretur. ^{g)} Sunt praeterea, prout relatum legimus hinc inde in tumultis ditionis cuiusdam Polonicae prope Silesiam non multum abhinc cadauera a Medico quodam reperta, quae, quamuis diu antea fuerant sepulta, ac ne quidem pollincta, perfecte tamen intaminata visa sunt. Horum integritatis causa pro peculiari tumulorum, vbi illa exposita erant

g) Vid. MAYERS *Beschreibung des menschlicher Körper*. I. Band. p. 204.

erant, situ partim aëris externi accessui denegato, partim spontaneae exsiccationi sensim paulatimque factae, adscribitur. Ab autoptis testibus idem Medicus relatum acceperat, in vno alteroque eorum cadauerum barbae ad pectus vsque productionem, post inhumationem demum, nec antea factam, fuisse obseruatam. ^{h)} En! si ita lubet, facta, quae dicuntur historica. Quantum vero quaeſo fides eorum periclitatur, aut penitus corrui, si perpendas, vtrumque historicum, praeterea quod aliorum tantum relata retulerit, neque rem ipsam oculis vsurpasse, neque eam satis accurate examinasse.

Angustiores vero quibus hae pagellae circumscriptae sunt limites nos impediunt, quo minus haec iam vberius possint exponi. Quapropter ea, quae de singulari hac vnguium pilorumque post corporis animantium fata phaenomena adhuc eruenda sunt, in aliam propediem oblaturam occasionem procrastinamus. Transeundum potius nunc est ad commendationem *Candidati Medicinae Dignissimi*, cuius in honorem haec pauca sunt prolusa, qui, quales vitae studiorumque suorum inierit rationes, ita nobis Ipse exposuit:

Ego CHRISTOPHORVS HENRICVS DANZIVS, in lucem sum editus, mense Nouembr., anno, quo vivimus saeculi XLVII. Graefsenaviae in terris Schwarzburgiis. Patrem veneror IOANNEM LVDOVICVM, tunc temporis Principis a cubiculis ministrum, deinde vero *versorii*

h) Vid. Gruners Almanach für Aerzte und Nichtärzte auf das Jahr 1787. p. 13.

versorii Neohusani hospitem; matrem vero CATHARINAM ELISABETHAM ex gente FRÖBELIANA natam. His optimis parentibus, quorum cineres adhuc pie veneror, semper curae fuit cordique, ut ab ineunte aetate prima religionis christianae rudimenta apud M. SERGELIVM, ecclesiae Neohusanae pastorem meritisimum, imbiberem. In literis humanioribus eodem usus sum praeceptore. His ita imbutus a parentibus Domino WINDORFIO, medicinae honoribus ornando, Saalfeldiae traditus sum, qui me in arte institueret pharmaceutica; qua percepta aliquandiu apud eum commoratus sum. Inde discens variis praesui officinis fama haud incelebribus, v. c. Gerae, Norimbergae, Oesfeldiae, Schaaffstadii, praecipue Numburgi Loorberianae, Lipsiae Manzelianae, Erfordiae Tromsdorfianae. Lipsiae vero cum studio pharmaceutico per annum cum dimidio deditum me huius vitae generis taederet, literis potius operam dare, necum constitui, ea de causa, scholas BOHII primatas anatomicas adii; praelectionibus, quas Exper. PLATNERVS habuit, physiologicas frequentavi. Hunc etiam logices et materiae medicae praecepta exponentem audiui. GEHLERVM scientias chemicas docentem sum secutus, LUDWIGH denique excursionibus botanicis interfui. Tam vero secessum quaerens, officinam Skeuditi tunc temporis venalem, iure civitatis rite acquisito, mihi addicendam curavi. Cuius in possessione cum fortuna minus arrideret, septennio elapso Zittaviam petii, ut ibi officinae praessem Knispelianae. Hinc post triennium evocatus, Vitebergam me contuli, ut et officinae in hac urbe florenti praeficerer. Huius vero vitae pertaesus, ad altiora aspiravi studia, eamque ob causam anno praesentis saeculi octogesimo tertio a Viro Magnifico Illustr. b. FISCHERO, Iur. vtr. Doctore et Serenissimo Principi Electori ab appellationibus, clauo Academiae tunc assidente studiosorum numero sum adiectus. Tunc assidue Viris Experientissimis et de doctrinis medicis optime meritis affui, et quidem Magn. et Experientissimum D. BÖHMERVM

non

*non sine summae voluptatis sensu therapiam et generalem et specialem
 audiri exponentem. Experientissimo D. LEONHARDIO, Praefidi longe
 grauissimo, cum praecepta chemiae, chirurgiae, pathologiae, medicinae
 legalis, materiae medicae, artisque formulas conscribendi medicas expli-
 caret, non sine largissimo fructu in me redundante affecti, nec non ex
 disputatoriis et examinatoriis tum theoreticis, tum practicis, quibus me
 adscribi curavi, summam percepi utilitatem. Lectionum itidem Experi-
 entissimi D. NÜRNBERGERI, h. t. Decani maxime Spectabilis, in anatomi-
 am, physiologiam, botanicam et diaetam, quas frequentavi, memoria
 semper non nisi gratissima est. Quorum omnium Virorum in me amor,
 quo me sunt amplexi, tantus est, qui verbis pro merito exprimi ne-
 queat. Neque reticenda sunt Experientissimi LANGGUTHII in me me-
 rita. Is enim non solum, postquam in domum me receperat, ut essem
 a manibus, fideliter mihi tradidit omnes chirurgiae partes, artem ob-
 stetriciam, historiam naturalem et in genere et in specie mercantiliam,
 medicinam forensis, omnemque anatomiam, sed et priuatos inter pari-
 etes erudiuit, et tam bibliothecam, quam naturalium rerum collectionem
 vsibus meis aperuit. Is quoque occasionem praebuit, lectos aegrotan-
 tium adeundo practicas acquirendi scientias, huiusque Viri in me merito-
 rum memoriam nunquam sum depositurus. — Ab ore quoque Summe
 Venerabilis REINHARDI Logicen et Excellentissimi TITII physice
 theoreticam enucleantis pependi. Plantarum characteres eruditissime
 me docuit Praeclarissimus et Consultissimus D. CHLADENIVS, in excu-
 sionibus quas habuit botanicis. Quorum omnium memoriam, si vnquam
 delerem mente, ingratus merito essem habendus. Quae autem stu-
 dia, ut proficere valerem, SERENISSIMI ELECTORIS, PATRIS PA-
 TRIAE longe Clementissimi munificentia factum est, ut stipendio su-
 sentarar, quod in me collatum beneficium gratissimo semper agnoscam
 animo. Jam vero examine feliciter superato nihil reliquum putavi,
 quam*

quam gratiosum Medicorum ordinem adire decentissimis precibus, ut me summis in arte honoribus condecorare velit. Cuius voti damnatus, hoc tantum in me collatum beneficium semper animo me recitaturum esse gratissimo sanctissime polliceor.

Feruet hic ardore laudabili, circa lectulos aegrotorum versandi et salutarem illis, quantum auguramur, opem ferendi. In Examine igitur ante aliquot hebdomadas cum Ipso instituto, nostrorum omnium adsensu probavit, esse eum doctrinis illis ac scientiis, quae bonum Medicum ornant, probe sufficienterque instructum. Quamobrem dignus iudicatus est, qui in Medicinae Candidatorum numerum reciperetur, et qui summos in ea posset ambire honores. Hi etiam ipsi a me impertientur ritu et instituto Maiorum, postquam nouum idemque vltimum doctrinae medicae specimen ediderit. Est Ipsi nempe adhuc ventilanda Dissertatio Inauguralis, *Vinorum alborum metallici contagii suspectorum Docimasiae curas repetitas et nouas sistens* quam sub Praesidio *Viri Experientissimi atque Excellentissimi IOHANNIS GOTTFRIED LEONHARDI, Collegae coniunctissimi*, contra doctissimorum Opponentium dubia mota defendet. Huic solemnitati indictus est dies Iduum Mensis Martii, ad quam **RECTOREM ACADEMIAE MAGNIFICVM, COMITEM ILLVSTRISSIMVM, PERILLVSTREM LIBERVM BARONEM, ACADEMIAE PROCERES, BONARVM LITTERARVM FAVTORES, OMNES AC SINGVLOS, neque minus COMMILITONES GENEROSISSIMOS AC NOBILISSIMOS** omni qua par est obseruantia, inuitamus.

P. P. Vittebergae Dominica Oculi A. R. S. c1810cclxxxvii.

Wittenberg, Diss., 1786-88

ULB Halle

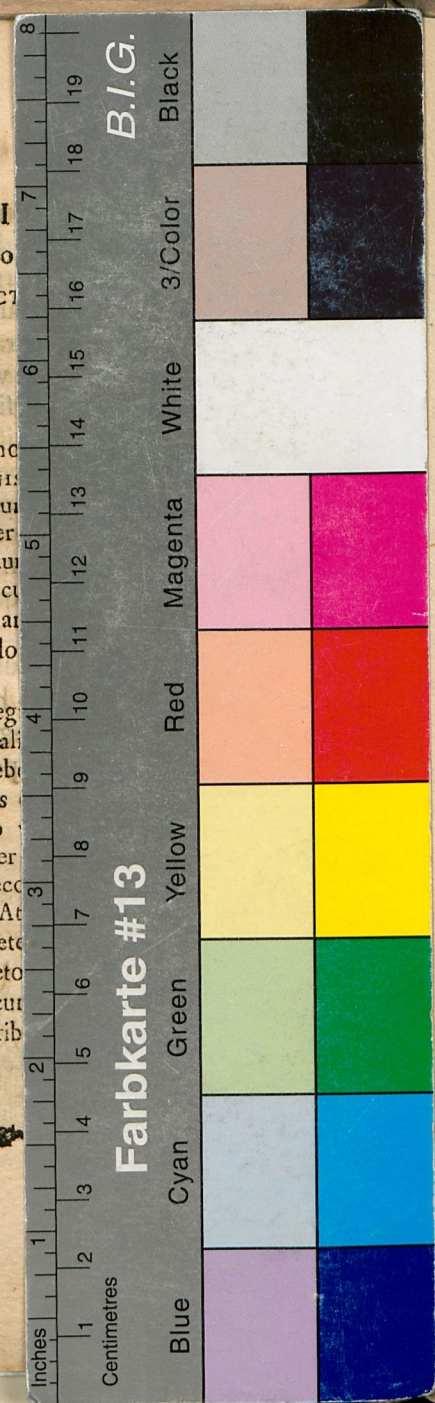
004 335 899

3

f
Sl.

ORDINIS MEDICORVM
IN ACADEMIA VITTEBERGENSI

H. T.
DECANVS

CHRISTIANVS FRIDERICVS
NÜRNBERGERVS

MEDICINAE DOCTOR, ANATOMIAE ET BOTANICES PROFESSOR
PVBLICVS ORDINARIVS, MVSAEI ANATOMICI ET NATVRAE
CVRIOSORVM INSPECTOR, SOCIETATIS OECONO-
MICAЕ LIPSIENSIS SODALIS,

DISPVTTATIONEM IN AV-
GVRALEM MEDICAM

AD D. XV. MART. A. MDCCCLXXXVII.

INDICIT

PROLVSIONE PRIMA

DE

VNGVIVM ET PILORVM SORTE
POST FATA.

M

